

ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Онищенко Сергій Вікторович

Кандидат педагогічних наук, доцент

(Бердянський державний педагогічний університет)

Демократичні перетворення в суспільстві і модернізація системи спеціальної освіти сприяли появі та впровадженню в практику ідей продовження терміну навчання, виховання і соціалізації дітей з проблемами в розумовому і фізичному розвитку. В даний час зріс інтерес керівників, практичних працівників спеціальної освіти і батьків дітей з проблемами розумового розвитку в збільшенні кількості років перебування дітей в освітній установі.

Інклюзивна освіта (фр. *Inklusif* – що включає в себе, лат. *include* – роблю висновок, включено) – це процес розвитку загальної освіти, який має на увазі доступність освіти для всіх, в плані пристосування до різних потреб всіх дітей, що забезпечує доступ до утворення для дітей з особливими потребами.

Інклюзивна освіта – не просто модне віяння нашого часу, а природний і закономірний етап у розвитку системи освіти в загалі – і підходів до утворення особливих дітей, що володіють спеціальними освітніми потребами в силу обмежених можливостей свого здоров'я. Від повного заперечення самої можливості навчання дітей-інвалідів освічене людство прийшло в свій час до вельми прогресивних ідей спеціальної (корекційної) освіти, пізніше – до моделі інтегрованого навчання, і в останні роки – до проекту інклюзивної освіти, що дозволяє включати особливих дітей в загальноосвітнє середовище разом з однолітками.

Інклюзія – це повне включення дітей з різними здібностями у всі аспекти шкільного життя. Організація інклюзивної освіти передбачає реальну адаптацію освіти для задоволення потреб осіб з обмеженими можливостями здоров'я та інвалідністю, поваги та оцінки відмінностей [4].

Інклюзивна освіта в даний момент є інноваційним процесом, що дозволяє здійснити навчання, виховання і розвиток всіх без винятку осіб незалежно від їх індивідуальних особливостей, навчальних досягнень, рідної мови, культури, психічних і фізичних можливостей. Впровадження інклюзії забезпечує подальшу гуманізацію освіти, визнання прав осіб з обмеженими можливостями здоров'я та інвалідністю на доступну і якісну освіту, формування професійної педагогічної спільноти нового типу. Однією з умов інклюзії є наявність продуманої системи комплексного психолого-педагогічного супроводу, що включає, крім систематичного спостереження, індивідуальних програм навчання і корекції, таку важливу складову, як робота з середовищем (соціальним оточенням), в яку інтегрується особа з обмеженими можливостями здоров'я та інвалідністю [3].

Освітній процес дітей-інвалідів повинен супроводжуватися сучасними досягненнями в галузі загальної та професійної психології і педагогіки, педагогічного менеджменту, педагогічних технологій і методик професійної освіти.

Індивідуальна майстерня на дому є формою навчання юнаків та дівчат з обмеженими можливостями, вона може використовуватися в системі неперервної професійної навчання. Її робота спрямована на планомірне формування повноцінної трудової діяльності.

Така майстерня може бути створена на базі передових методик і досвіду закладів вищої освіти за підтримки інших соціальних інститутів.

Особливість і новизна технології полягає в тому, що в педагогічному процесі важливу роль грає один з батьків (по навчанню). Найчастіше це мати, яка повинна заповнювати розумові та фізичні недоліки своєї дитини, навчаючись разом з ним, отримати диплом, наприклад, швачки.

Вона буде мати можливість продовжувати навчання своєї дитини-інваліда безперервно протягом усього життя.

Безперервне навчання дитини підвищує його самостійність, допомагає використовувати отримані знання та навички для реалізації себе в професійної діяльності.

Дана технологія дозволяє при державній підтримки організувати невеликий сімейний бізнес, який буде приносити стабільний дохід і дозволить дитині працювати, бути корисним для суспільства, розвиватися. Наприклад, може бути відкрита майстерня по створенню сувенірних виробів.

Організація майстерні на дому вимагає особливих підходів до виховання та освіти. Були розроблені і введені нові методи на прикладі навчання дитини з синдромом аутизму в швейній майстерні на дому.

Таким чином, можна зробити висновок, що професійна освіта юнаків і дівчат з обмеженими можливостями представляє маловивчену проблему. Тільки індивідуальний підхід до їхнього навчання може дати позитивні результати. Педагогічний процес індивідуальних майстерень ще раз підтверджує, що нездібних дітей немає. Все це стає можливим за умови спільного і зацікавленої участі керівників установ початкової професійної освіти, представників органів управління республіканського рівня, а також батьків.

Література:

1. Онищенко С.В. Змістова складова професійної компетентності педагога в умовах інклюзивної освіти / С.В. Онищенко // Стратегії розвитку сучасної освіти і науки : матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (28 лютого 2020 року) : збірник тез. – Бердянськ : БДПУ, 2020. – С. 70–71.

2. Онищенко С.В. Методико-інклюзивна компетентність педагога професійної освіти / С.В. Онищенко // Фундаментальні та прикладні наукові дослідження: актуальні питання, досягнення та інновації : матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (27 березня 2020 року) : збірник тез. – Бердянськ : БДПУ, 2020. – С. 87–90.

3. Онищенко С.В. Робочі зошити в умовах дистанційної освіти учнів в інклюзивному середовищі / С.В. Онищенко // Соціально-освітні доміанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти: збірник наукових статей / Бердянський державний педагогічний університет ; укладач Петровська К. В. – Бердянськ, 2019 – С. 31–34.

4. Onishchenko Sergey. Principles for Organizing Inclusive Education / Sergey Onishchenko // Науково-дослідна робота в системі підготовки фахівців-педагогів у природничій, технологічній і комп'ютерній галузях: матер. VII Міжнародної науково-практичної конференції (19-20 вересня 2019 р., м. Бердянськ). – Бердянськ : БДПУ, 2019. – С. 315.